

Procedures onmisbaarheid formaldehyde voor bolontsmetting

Samenvatting

In Nederland mag een gewasbeschermingsmiddel toegepast worden als er een toelating ligt op grond van de wet Gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Ligt er geen toelating is toepassing verboden. Artikel 38 van deze wet geeft de staatsecretaris van EZ ruimte een vrijstelling te geven van dit verbod onder bepaalde criteria.

De KAVB is van mening dat de toepassing van formaldehyde voldoet aan de criteria en dat vrijstelling van formaldehyde uit oogpunt van landbouwkundige onmisbaarheid noodzakelijk en rechtmatig en veilig is. Dit laatste op grond van metingen. Inmiddels is gebleken dat voor lelie en narcis de vrijstellingen herhaaldelijk zijn afgewezen. Bezwaarprocedures en rechtsgang verlopen juridisch erg moeizaam en kost veel tijd, zoals werd verwacht bij aanvang van het project. De kwesties worden op dit moment getoetst bij twee rechtbanken. Tot op heden hebben de projectperiode hebben rechters nog geen uitspraken gedaan. De KAVB zal zich blijven inzetten om de noodzakelijkheid en rechtmatigheid aan te tonen.

Achtergrond

In Nederland mag een gewasbeschermingsmiddel gebruikt worden indien er een toelating ligt op grond van de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Bij het ontbreken van een toelating geldt er een verbod op dit gebruik. Artikel 38 van deze wet geeft de Staatssecretaris van Economische Zaken (voorheen de minister) de ruimte een vrijstelling te geven van dit verbod, indien de plantaardige productie door onvoorziene, op geen enkele andere wijze te bestrijden gevaren wordt bedreigd.

Probleemstelling

De KAVB denkt dat de toepassing van formaldehyde in ontsmettingsbaden en warmwaterbaden voldoet aan de criteria uit artikel 38 en heeft daarom vanaf 2009 vrijstellingen aangevraagd voor de meeste bloembolgewassen. Voor een aantal gewassen blijkt deze aanpak succesvol en mocht formaldehyde in deze gewassen toegepast worden. Vanaf het najaar 2013 lijkt de overheid voor het gebruik van formaldehyde in de teelt van bloembollen helemaal niet meer bereid de vrijstelling te willen verlenen.

Tot de zomer van 2013 leidde de aanvraag niet in jaren en in alle gevallen tot een vrijstelling, vanwege onenigheid over de aanwezigheid van alternatieve bestrijdingsmethoden. Een arbeid hygiënisch vraagstuk over de blootstellingsrisico's van de stof formaldehyde en het ontbreken van een Europese registratie van deze stof als gewasbeschermingsmiddel spelen verder een rol bij de argumentatie van de overheid om de vrijstelling niet te verlenen. De KAVB kan zich niet vinden in de besluitvorming van de overheid en diende bezwaren in. Met bezwaarprocedures kwam de KAVB niet verder en een rechtsgang naar het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (CBB) leek noodzakelijk.

Ondanks het verbod was er in het seizoen 2011-2012 een aantal leliekwekers dat formaldehyde gebruikt heeft, hetgeen leidde tot oplegging van een boete. Gezien het grote financiële en fytosanitaire risico dat daarmee ontstond bij kwekers, is besloten ook hiervoor een rechtsprocedure te starten.

Aanpak van het probleem

Juristen zijn vanaf 2011 ingeschakeld om de rechtsgang naar het CBB te begeleiden. Verder is intensief overleg geweest met de ambtenaren met het ministerie, onderzoekers van PPO en andere deskundigen om de rechtsgang goed voor te bereiden. Dit heeft de KAVB enorm veel inzet gekost aan extra interne uren.

Resultaat

Uiteindelijk is een inhoudelijke toetsing in een verkorte procedure met een spoedeisend voorgelegd aan de rechter van het CBB. In de aanloop naar de zitting op 15 september 2011 bleek dat de rechter procedureel gezien in een verkorte procedure geen uitspraak kon doen, omdat de zaak in kwestie betrekking had op de vrijstellings situatie in 2009. Van een spoedeisend belang was geen sprake meer. De zaak diende inhoudelijk getoetst te worden bij het CBB. In mei 2014 heeft het CBB nog steeds geen uitspraak gedaan. En tijdens de onderhandelingen met dit College bleek dat de rechtsgang voor de boeteoplegging via een ander type rechtbank geregeld moest worden, terwijl de inzet van de KAVB was om zowel onze bezwaren tegen het uitblijven van een vrijstelling, als de boeteoplegging die daaraan gerelateerd is in één uitspraak te regelen. Op dit moment is het resultaat dus nog niet bekend van het project.

Vervolg

De KAVB hecht grote waarde aan de uitspraak en zal buiten het project om de rechtsgang voortzetten. Zodra de rechter uitspraak heeft gedaan zullen de resultaten door de KAVB naar de achterban worden gecommuniceerd via een persbericht en nieuwsbrieven.